

ВІДГУК

**опонента доктора юридичних наук, професора
СТРЕЛЬЧЕНКО Оксани Григорівни
на дисертацію ГОЛЮДНИКА Юрія Андрійовича
на тему: «Адміністративно-правове забезпечення
діяльності правоохоронних органів України»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук
за науковою спеціальністю 12.00.07 «Адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право»**

Актуальність теми дисертаційного дослідження

У сучасних умовах забезпечення національної безпеки та зміна її парадигми набуває особливої актуальності, що зумовлює необхідність наукового осмислення ролі ефективного адміністративно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів України. Це адміністративно-правове забезпечення є важливим елементом державної політики, спрямованої на захист прав і свобод людини та громадянина, захист національних інтересів, суверенітету та територіальної цілісності країни. Відповідно, дослідження адміністративно-правових механізмів, що забезпечують функціонування правоохоронних органів у цій сфері, є важливим завданням для науковців та практиків.

В умовах глобалізації та зростання загроз національній безпеці, особливо гостро постають ці питання в період режиму воєнного стану, питання ефективного адміністративно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів набуває особливої актуальності. Україна, як держава, що перебуває на шляху демократичних перетворень, стикається з численними викликами у сфері забезпечення національної безпеки та захисту прав людини, це, в свою чергу, зумовлює необхідність удосконалення адміністративно-правових механізмів, які регулюють діяльність правоохоронних органів, з метою підвищення ефективності їх діяльності відповідно до міжнародних стандартів і принципів. Недореформованість правоохоронних органів, поряд з існуючими проблемними питаннями законодавчого визначення системи правоохоронних органів, їх організаційної структури, відсутність злагодженої

координації їх діяльності, в контексті реформування правоохоронних органів України, державою значна увага приділяється питанням підвищення їхньої прозорості та підзвітності, а тому адміністративно-правове забезпечення діяльності правоохоронних органів України є складним і багатограним процесом, що охоплює різні аспекти їхньої діяльності. Це включає в себе як адміністративно-правове забезпечення, так і організаційні аспекти функціонування правоохоронних органів, а також врахування досвіду діяльності правоохоронних органів провідних європейських країн.

У цьому контексті дослідження Голодника Юрія Андрійовича, є актуальною науковою працею, що спирається на новітні досягнення адміністративно-правової науки, як значущої, з точки зору юридичної теорії та практики, наукової проблеми адміністративно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів України, що зумовило вибір теми дисертаційного дослідження, в якій здобувач досяг поставленої мети і завдань дослідження.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Застосування комплексу загальнонаукових і спеціальних методів наукового дослідження забезпечило отримання здобувачем належним чином обґрунтованих і достовірних результатів, котрі мають вагому теоретичну та прикладну цінність як для теоретико-методологічного адміністративно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів, так і для формування прикладного інструментарію удосконалення їх діяльності. У цілому вдале поєднання загальнонаукових і спеціальних наукових досліджень дало можливість автору отримати нові наукові результати, які є достатньо обґрунтованими й відзначаються теоретичною цінністю та прикладною спрямованістю.

Об'єкт та предмет дослідження сформульовані достатньо чітко та зрозуміло, що і дозволило комплексно проаналізувати поставлену проблему.

Наукові положення, висновки та рекомендації, викладені в дисертації, ґрунтуються на комплексному застосуванні розгорнутої методології

дослідження правових явищ, високому рівні узагальнення теоретичних концепцій, представлених у вітчизняній та зарубіжній літературі, правових доктринах і відповідних програмах, а також на ретельному аналізі джерел позитивного права. Значну роль у забезпеченні наукової обґрунтованості відіграло належне апробування результатів дослідження та їх оприлюднення відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України.

Джерелами фактичного матеріалу є результати власних досліджень, законодавство України, законодавство країн ЄС та інших держав, в яких правоохоронні органи досягли значних успіхів у сфері забезпечення національної безпеки та захисту прав і свобод людини та громадянина, а також статистичні та аналітичні матеріали, довідкові видання, Інтернет-ресурси тощо.

Високий рівень наукової обґрунтованості сформульованих положень забезпечено всебічним аналізом використаних понад 600 джерел літератури, узагальненням практичного матеріалу та застосуванням відповідних наукових методів. Це дало змогу сформулювати комплекс важливих наукових положень, пропозицій, висновків та рекомендацій, що мають практичну значущість для удосконалення адміністративно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів України.

Структура і зміст роботи переконливо свідчать про теоретичну зорієнтованість роботи, як підґрунтя для подальших досліджень і вирішення практичних питань, пов'язаних з удосконаленням адміністративно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів України.

Наукова новизна дисертаційного дослідження та достовірність одержаних результатів

Наукова новизна результатів дисертації Голодника Юрія Андрійовича полягає в розробленні цілісної теоретико-методологічної та науково-методичної платформи, що забезпечує вирішення важливої науково-прикладної проблеми – адміністративно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів України. Проведене дослідження дозволило визначити низку концептуально нових наукових положень і висновків, які відзначаються оригінальністю та науковою значущістю. Наукова новизна дисертації

проявляється як у методологічному підході до досліджуваних питань, так і в запропонованих способах розв'язання важливих теоретичних і практичних проблем адміністративно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів.

Аналіз змісту дисертації та наукових публікацій Голодника Юрія Андрійовича свідчить про високий рівень компетентності здобувача у ключових питаннях обраної теми, а також про обґрунтованість застосованих підходів до формулювання мети, завдань, визначення об'єкта і предмета дослідження, структури та методології роботи. Викладені у дисертації висновки та пропозиції вирізняються високою науковою обґрунтованістю та логічною системністю, що підтверджує ґрунтовну науково-практичну підготовку здобувача та значні досягнення у сфері самостійного наукового пошуку. Достовірність отриманих даних і обґрунтованість сформульованих пропозицій визначається правильно обраним методологічним підходом до проведеного дослідження, всебічним використанням емпіричного матеріалу, підтверджується результатами апробації на науково-практичних та наукових конференціях, а також публікаціями у фахових виданнях, зарубіжних наукових виданнях та виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах даних Scopus та Web of Science Core Collection.

Вказане дає підстави стверджувати, що сформульовані в дисертації наукові положення, висновки і рекомендації мають достатню обґрунтованість та достовірність. Зокрема, у підрозділі 1.2 «Поняття та структура адміністративно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів» автором вперше теоретично обґрунтовано структуру адміністративно-правового забезпечення правоохоронних органів, шляхом розкриття її елементів (с. 86). У підрозділі 1.3 «Принципи адміністративно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів України», з метою удосконалення основних засад діяльності правоохоронних органів, забезпечення діяльності правоохоронних органів, у роботі вперше обґрунтовано, що діяльність правоохоронних органів повинна базуватися на таких принципах як: принцип забезпечення довіри; принцип забезпечення

прав людини; принцип забезпечення доступу до інформаційних технологій; принцип забезпечення конфіденційності інформації. Детально досліджені та обґрунтовані автором принципи (с. 110–113) є методичною основою для подальших наукових досліджень діяльності правоохоронних органів.

Науковий інтерес становить виокремлення особливостей здійснення громадського контролю за діяльністю правоохоронних органів, шляхом об'єднання різноманітних функцій і дослідження кожної із них: інформаційної; організуючої; експертної; превентивної; рекомендуючої; консультуючої; коригуючої. Також заслуговує на особливу увагу те, що у підрозділі 4.1 «Забезпечення міжнародних стандартів в діяльності правоохоронних органів України» автором вперше розроблено і запропоновано видову диференціацію міжнародних стандартів діяльності правоохоронних органів, що базується на об'єднаній структурі.

Суттєвим науковим результатом дисертації є виокремлення автором основних напрямів підвищення ефективності діяльності правоохоронних органів, що дозволяє удосконалити нормативно-правову базу, але й здійснювати комплексну оцінку діяльності правоохоронних органів як в умовах дії режиму воєнного стану та післявоєнній розбудові України. Вагомим здобутком є авторські науково-обґрунтовані пропозиції, спрямовані на удосконалення адміністративно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів України, що передбачає внесення змін до законодавства.

Отримані в дисертаційному дослідженні наукові результати є достовірними та належним чином обґрунтованими, що підтверджується комплексним опрацюванням значного масиву вітчизняних і зарубіжних наукових джерел з проблематики діяльності правоохоронних органів, критичним аналізом існуючих теоретико-методологічних підходів та формуванням на цій основі авторських пропозицій, спрямованих на удосконалення адміністративно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів України.

Наукова обґрунтованість висновків підтверджується їх логічною узгодженістю, емпіричною верифікацією, апробацією на прикладних об'єктах дослідження та практичною придатністю розроблених методичних підходів і рекомендацій для удосконалення адміністративно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів України.

Повнота викладення основних результатів дослідження в опублікованих в наукових працях

Основні теоретичні положення та результати дисертації знайшли відображення у 34 наукових працях, з яких 4 статті у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, 15 статей у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, 5 статей у наукових періодичних виданнях інших держав із напрямку, з якого підготовлено дисертацію, 2 статті в інших виданнях, 8 тез наукових доповідей і наукових повідомлень на міжнародних науково-практичних конференціях та інших наукових заходах.

Одержані здобувачем результати значною мірою висвітлюють теоретичні та практичні питання адміністративно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів України.

Ідентичність змісту реферату та дисертації

Змістовне наповнення реферату повною мірою відображає основні положення дисертації. У рефераті відображено всі результати наукової новизни, які було отримано на основі проведених здобувачем досліджень шляхом використання загальних та спеціальних методів наукового пізнання, значної кількості наукових джерел.

Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності

Дисертація є самостійно написаною кваліфікаційною науковою працею з науково-обґрунтованими висновками та практичними рекомендаціями, які представлені здобувачем для прилюдного захисту. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів супроводжується посиланнями на відповідні джерела. У роботі відсутнє привласнення чужих ідей без оформлення

належного цитування. У дисертації Голодника Юрія Андрійовича відсутні порушення академічної доброчесності.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації

Незважаючи на вагомості для юридичної науки результати, які було отримано Голодником Юрієм Андрійовичем у процесі проведення дослідження, в дисертації мають місце окремі теоретичні та практичні положення, що потребують додаткового обґрунтування як в частині сутнісних характеристик, так і в частині практичних рекомендацій. До дискусійних положень дисертації слід віднести наступні:

1. У підрозділі 1.1, здійснюючи дослідження науково-методологічних підходів пов'язаних із адміністративно-правовим забезпеченням діяльності правоохоронних органів України, здобувач чомусь ігнорує спеціально-юридичний метод, дослідження якого надало б автору юридично оцінити якість реалізації правовідносин, а відповідно й більш переконливо удосконалити ефективність виконання своїх повноважень працівниками правоохоронних органів, виявити тенденції за закономірності право реалізаційної практики адміністративно-правового забезпечення та покращити шляхи удосконалення діяльності різноманітних правоохоронних органів.

2. У підрозділі 1.2, виходячи із специфіки діяльності працівників правоохоронних органів, автор до структури адміністративно-правового забезпечення правоохоронних органів, відносить структурні елементи адміністративно-правового забезпечення, цілком слушно розкриваючи їх зміст (с. 86), між тим, з метою покращення діяльності правоохоронних органів, здобувачу доцільно було б запропонувати саму структуру адміністративно-правового забезпечення правоохоронних органів, яка б охоплювала здійснення аналізу правоохоронного законодавства з питань, віднесених до діяльності правоохоронних органів, практики його застосування, виявлення прогалин та суперечностей, що дозволило б здійснити більш масштабну підготовку авторських пропозицій щодо удосконалення адміністративно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів.

3. Додаткової аргументації потребує віднесення Військової служби правопорядку у Збройних Силах України до системи правоохоронних органів України, адже на с.217 роботи, роблячи посил на Закон України «Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України» від 07.03.2002 р. № 3099-III, здобувачем зазначає, що Військова служба правопорядку у Збройних Силах України – спеціальне правоохоронне формування.

4. На підставі доктринального аналізу праць науковців та нормативно-правових актів, здійснюючи дослідження системи правоохоронних органів України, здобувач на с.218 роботи цілком слушно ставить логічне запитання, «які органи – органи правопорядку чи/або правоохоронні органи буде реформувати держава?». Вважаємо, що дисертант конкретно так і не надав відповідь на власне поставлене ним питання.

5. Вбачаємо дискусійним включення підрозділу 3.2 «Особливості адміністративно-правового статусу правоохоронних органів України в умовах режиму воєнного стану» як структурного елементу розділу 3 «Організаційне та структурне забезпечення діяльності правоохоронних органів України», а не другого розділу «Зміст адміністративно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів України», позаяк логіка формування наукового аналізу, на наш погляд, полягає в останньому.

Проте, необхідно зазначити, що вказані зауваження, насамперед, характеризують складність проблеми, що досліджується, вони здебільшого мають дискусійний характер, а наведені критичні зауваження та рекомендації в цілому не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження.

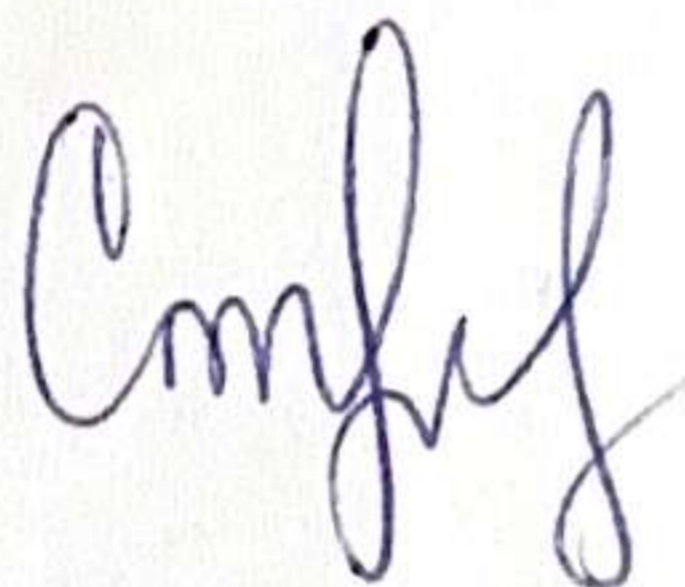
Висновок

Дисертаційне дослідження «Адміністративно-правове забезпечення діяльності правоохоронних органів України» є самостійною завершеною науково-дослідною працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати, що представляють собою низку нових для адміністративно-правової доктрини положень та рекомендацій щодо удосконалення

нормативних засад адміністративно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів.

Реферат дисертації відображає зміст основних положень дисертації і за своєю актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, достовірністю, науковою і практичною значущістю отриманих результатів, повнотою їх викладення в опублікованих дисертантом наукових працях, а також за оформленням дисертація відповідає вимогам Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року № 1197 (зі змінами), а її автор Голодник Юрій Андрійович на основі публічного захисту заслуговує на присудження йому наукового ступеня доктора юридичних наук за науковою спеціальністю 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право».

Опонент
завідувач кафедри
адміністративно-правових дисциплін
навчально-наукового інституту права та психології
Національної академії внутрішніх справ
Міністерства внутрішніх справ України,
доктор юридичних наук,
професор

Оксана СТРЕЛЬЧЕНКО

